

G. 2.79 (Gaius, Instytucje 2.79) -

Także w innych przypadkach szuka się uzasadnienia naturalnego. Stąd, jeśli ktoś zrobił wino lub oliwę, albo ziarno z moich winogron lub oliwek, albo kłosów, powstaje pytanie, czy to wino, oliwa, ziarno jest moje, czy twoje. To samo, jeśli ktoś zrobił jakieś naczynie z mojego złota lub mojego srebra, albo wykonał okręt lub szafę lub ławkę z moich desek, to samo, jeśli ktoś wykonał szatę z mojej wełny, albo jeśli ktoś zrobił miód pitny z mojego wina i mojego miodu, czy, jeśli ktoś zrobił plaster lub maść do oczu z moich medykamentów, powstaje pytanie, czy to, co wykonałeś moich rzeczy jest twoje, czy moje.

I Opis struktury tekstu:

1. Wprowadzenie: przywołanie praktyki odwoływania się do naturalnego uzasadnienie oceny sytuacji
2. Opis przykładów A – postawienie pytania
3. Opis kolejnych przykładów B- postawienie pytania

Przykłady A to wino lub oliwa albo ziarno z cudzych winogron lub oliwek albo kłosów;

Przykłady B to naczynie z cudzego złota lub srebra; okręt lub szafę lub ławkę z cudzych desek; szatę z cudzej wełny; miód pitny z cudzego wina i miodu; plaster lub maść do oczu z cudzych medykamentów.

II Problem prawny

Problemem poruszonym w tym kazusie jest **przetworzenie**-(*specificatio*) rzeczy jako **pierwotne nabycie prawa własności**. Kazus prowadzić ma do odpowiedzi na pytanie, komu przysługuje prawo własności rzeczy przetworzonej (*specificatio*).

III Wskazanie rozstrzygnięcia zawartego w kazusie

W kazusie nie przywołano rozstrzygnięcia. Poprzestano na postawieniu kwestii.

W prawie rzymskim *specificatio* (przetworzenie) traktowane jako jednym ze sposobów pierwotnego nabycia prawa własności, następujący w wyniku gruntownego przetworzenia cudzej rzeczy i wytworzenia w ten sposób nowego przedmiotu (*nova species*).

W prawie rzymskim istniały trzy różniące się poglądy mówiące o tym, komu przysługuje prawo własności rzeczy przetworzonej:

- a. według Prokulianów - własność nowej rzeczy powinna należeć do jej wytwórcy, •
- b. według Sabinianów do właściciela materiału, •
- c. Pogląd pośredni - *media sententia*) - jeśli nowo wytworzony przedmiot można przywrócić do poprzedniego stanu - do właściciela; jeśli nie - do wytwórcy.

IV Wskazania odpowiednich fragmentów Kodeksu cywilnego

art. 192 k.c. [przetworzenie rzeczy]: § 1. Ten, kto wytworzył nową rzecz ruchomą z cudzych materiałów, staje się jej właścicielem, jeżeli wartość nakładu pracy jest większa od wartości materiałów. § 2. Jeżeli przetworzenie rzeczy było dokonane w złej wierze albo jeżeli wartość materiałów jest większa od wartości nakładu pracy, rzecz wytworzona staje się własnością właściciela materiałów.